زاویه دید

روش‌های پیداکردن حقیقت

چه کنیم تا در دام اطلاعات و تبلیغات نادرست نیفتیم؟

محمدرضا توکلی‌صابری*

اکنون که همه مردمان دنیا به‌طور شخصی با دیگر مردمان دنیا و مؤسسات کوناکون در ارتباط اینترنتی قرار گرفته‌اند و هر فرد، خبرنگار و روزنامه‌نگار شده است، چگونه می‌توانیم درست را نادرست را از هم بازشناسیم. چگونه اطمینان پیدا کنیم که این مطالب درست هستند و این تبلیغات صادقانه‌اند. دینی و فلسفی حقیقت دارند و برای الزگذاری و قویب ما یا سودجویی نیستند؟ شیوع کرونا در جهان نشان داد چقدر اطلاعات نادرست و از حدی درست در میان اطلاعات واقعی منتشر شد و افراد زیادی که تحصیلات دانشگاهی هم داشتند، مطالب نادرست رسانه‌های عمومی و اینترنتی را باور کردند. در ادامه نکاتی را برای اینکه در دام اطلاعات و تبلیغات نادرست نیفتیم می‌آورم:

- همیشه با شک منطقی آغاز کنید و با شک منطقی به دیده‌ها و رویدادها بنگرید، اما با ذهن باز و نه با ذهن نسبت‌دهنده. هنگامی که اعتبار یک ادعا را به پرسش می‌گیرید، برای اثبات یا رد آن ادعا، مدرک و سند درخواست کنید.

- همیشه اطلاعات خود را از چند منبع بگیرید. این منابع چه روزنامه، مجله و چه جایگاه اینترنتی، تلویزیون یا رادیو باشند، باید منابع مستندی باشند. مطالب جایگاهی که بینش فلسفی- سیاسی- مذهبی یا تجاری خاصی دارد، با منبع یک مرکز پژوهشی یا دانشگاهی که هدف آن سود نیست، فرق دارد. همیشه سعی کنید به منابعی که نظر مخالف دارند نیز نگاهی بیندازید.

- بعضی‌ها می‌پرسند چه اشکالی دارد که به موضوعات شبه‌دانشوری مانند بشقاب‌پرنده، احضار ارواح، فراردمانی و عرفان حلقه، مدیتاسیون متعالی و مطالب شبه‌پزشکی مانند بادکش‌کردن، حجامت، هومیوپاتی، احکام نجوم (استولوژی) و کایروپراکتیک اعتقاد داشته باشیم؟ پاسخ این است که شما می‌توانید به وجود هر چیزی اعتقاد داشته باشید، ازجمله قصه شاه و پریان، غول لاخت، امیرارسلان رومی و الهاکدیو! اما در زندگانی عملی خود اگر بخواهید آنها را واقعیت بپندارید و به آنها رفتار کنید، از واقعیت دور می‌شوید. هیچ تحقیقات پزشکی تا به امروز نشان دادهاند که افزایش میزان سی‌ای‌دی‌ای در خون به‌طورکلی نشان‌دهنده بسیاری از فرایندهای باتولوژیک از جمله شرایط نئوپلاستیک بدخیم و خوش‌خیم، بیماری‌های اتوایمنی، سکته مغزی، ترومـا و سـپسیس است. اساس مبحث پزشکی مبتنی بر این پایه استوار است که سلول‌های سرطانی واقع در یک تومور، از تومور جدا شده و خون سلول یا ذخیره ژنتیکی آن وارد گردش خون بیمار می‌شوند. مطالعات متعددی نشان داده‌اند که آزمایش‌های پیشرفته ژنتیک می‌توانند میزان تغییرات ژنتیکی موجود در تومور را در مواد ریخته‌شده در مایعات بدن تشخیص دهند. خون یک بیمار مبتلا به سرطان خوی دو نوع مواد مشتق از سرطان است که قابلیت تجزیه و تحلیل دقیق مولکولی را دارند: سلول‌های تومور در گردش خون و همچنین دی‌ان‌ای جدا شده از سلول‌های سرطانی که به آن دی‌ان‌ای تومور در گردش یا سی‌تی‌دی‌ای نیز گفته می‌شود. با افزایش حجم تومورها و بالطبع افزایش میزان موج‌وساز و مرگ‌ومیر سلول‌های تومور، فرفوکیت‌های سلول‌های بدن برای آزبین‌بردن و باکسازی خون از سلول‌های سرطانی مرده و قطعات سرطانی در آنجا تکمیل شده و این امر منجر به انتشار غیرفعال سی‌ای‌دی‌ای به جریان خون می‌شود. به‌این‌ترتیب پزشکان می‌توانند از خون بیمار برای تجزیه و تحلیل دی‌ان‌ای تومورها استفاده کنند. بسته به اندازه و میزان عروق تومور، میزان سی‌تی‌دی‌ای‌ای منتشرشده در گردش خون از ۱ در ۱۰۰۰ درصد تا ۹۰ درصد کل دی‌ان‌ای موجود در پلاسما متغیر است؛ بنابراین بیوپسی مایع رویکرد غیرتهاجمی برای مشخص‌کردن پروفایل مولکولی یک تومور سرطانی بدون نیاز به نمونه‌گیری مستقیم از بافت تومور ارائه می‌دهد. لازم به ذکر است که بیشتر دی‌ان‌ای آزاد در پلاسما از سلول‌های در حال مرگ و متخصاً کلیول‌های سیفه حاصل می‌شود. به‌طورکلی بین سه تا ۱۰ تانوگرم دی‌ان‌ای آزاد در هر میلی‌لیتر پلاسما در خون افراد عادی و بیماران مبتلا به مراحل اولیه سرطان وجود دارد؛ اما بیماران مبتلا به مراحل پیشرفته‌تر سرطان، می‌توانند بیش از ۱۰ برابر این مقدار، دی‌ان‌ای آزاد در هر میلی‌لیتر پلاسما داشته باشند. باوجودان‌این در این بیماران هم مقدار دی‌ان‌ای‌های‌ای‌ای‌ای